

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001616	CEIP de Escarabote	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Educación plástica e visual	3º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	5
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	16
4.2. Materiais e recursos didácticos	18
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	19
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	24

1. Introducción

Na sociedade actual, cada vez máis globalizada, a aprendizaxe de linguas estranxeiras é unha necesidade. A competencia multilingüe está considerada como esencial para favorecer a comunicación entre iguais, eliminar barreiras, prexuízos e estereotipos, así como para enriquecer persoalmente aos nenos e nenas ao darlles a posibilidade de coñecer aspectos doutras culturas. A Comisión Europea, nas súas recomendacións para todos os estados membros que a forman di: todos os alumnos e alumnas deberían, ao rematar a súa escolarización, ter competencia na súa lingua materna e, ao menos, en dúas linguas comunitarias.

A educación primaria e máis a educación secundaria obrigatoria constitúen o ensino básico para todas as persoas sendo a educación primaria a primeira etapa do ensino obrigatorio. Os obxectivos desta etapa están encamiñados ao logro da adquisición das capacidades que permitan, entre outras cousas:

- Adquirir en, polo menos, nunha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lle permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

polo tanto, nesta etapa, impartirase, entre outras, a seguinte Área de coñecemento: Lingua Estranxeira.

Sen embargo, xérase a necesidade duns niveis aínda maiores de dominio das linguas estranxeiras, polo que se buscan formas máis efectivas de adquisición de idiomas, como por exemplo, a creación das seccións bilingües.

A aprendizaxe integrada de contidos e linguas nunha área ou materia non lingüística: AICLE/CLIL, é un novo enfoque didáctico que se está a desenvolver nos últimos tempos dentro das ensinanzas non universitarias cunha dobre finalidade: a aprendizaxe dos contidos da materia non lingüística ao tempo que traballamos os da lingua estranxeira, aumentando, así, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira, adquirindo outras dimensións dela. Polo tanto, poderemos mellorar as competencias nunha lingua estranxeira a través do estudo dos contidos doutras áreas curriculares. Traballaremos coa lingua estranxeira «nun contexto».

Consideramos que usando este novo enfoque na Área de Educación Artística permitiremos que o noso alumnado intensifique as súas experiencias na resolución de problemas e saber facer cousas a través doutra lingua, dando unha relevancia destacada ao uso da lingua ao tempo que adquire os contidos da Área duna maneira máis activa, estimulando así a súa aprendizaxe. Proporcionaremoslles tarefas relevantes, realistas e motivadoras para que aprendan os contidos a través do inglés. Promoveremos o uso da lingua estranxeira nun contexto, nun entorno distendido, comunicativo e instrumental.

Ademais, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira aumentou nunha sesión semanal máis. O porqué eliximos esta área ten a seguinte razón: cremos que nesta área traballaremos coa lingua estranxeira nun contexto natural e contidos lúdicos e amenos. A Educación Plástica e Visual é unha linguaxe universal, sen fronteiras. Esta área é un medio excelente para comprender e transmitir a cultura, a técnica e as ideas. É importante que o alumnado descubra as posibilidades expresivas, estimular a súa capacidade creativa, fomentar a espontaneidade e a desinhibición. Temos que aproveitar a motivación que provoca esta Área no alumnado, xa que é unha materia educativa moi ben aceptada, valorada e apreciada por parte do alumnado.

A participación por parte dos alumnos é voluntaria pero cabe destacar que a totalidade do alumnado decidiu participar neste programa.

A finalidade principal desta Área na Educación Primaria neste centro será:

- Desenvolver no alumnado as capacidades perceptivas, expresivas e estéticas a partir do coñecemento teórico e práctico das linguaxes audiovisuais.
- Potenciar a imaxinación, a creatividade e a intelixencia emocional.
- Favorecer o espírito crítico ante obras e manifestacións culturais.
- Adquirir as destrezas necesarias para empregar os elementos plásticos como recursos expresivos.
- Promover o uso da lingua estranxeira nun contexto, nun entorno distendido, comunicativo e instrumental.

Cada unha das Unidades Didácticas (UD) desta PD está concibida para inculcarlle ó alumnado a importancia de que o relevante non é o bonito ou feo que sexa o traballo realizado ou o seu valor artístico, senón que este sexa quen de adquirir técnicas e procedementos acordes á súa idade. A tal fin, a capacidade perceptiva, a observación, a habilidade manual e motriz e a sensibilidade ante calquera manifestación artística debe ser potenciada. Darase especial importancia a dotar dunhas técnicas axeitadas para que o alumnado saiba expresarse mediante a expresión plástica e audiovisual, así como con outros medios de expresión e comunicación.

CONTEXTUALIZACIÓN: O NOSO CENTRO

Comezando ca contextualización do centro, dicir que nos encontramos no C.E.I.P. ESCARABOTE, situado no concello de Boiro, na parroquia de Escarabote, nun ambiente rural.

O centro consta de 146 alumnos/as que viven cerca do colexio e dos que un pequeno número utiliza o transporte escolar. O nivel sociocultural dos nenos é moi variable. A realidade sociolingüística actual, dentro da nosa Comunidade Educativa é a seguinte: a pesar de vivir nun entorno rural galego con moita poboación maior que se expresa en galego, a xente nova do rural está a usar case tanto o castelán coma o galego no seu lecer e na súa comunicación habitual. Tamén nos medios de comunicación e na internet emprégase máis o castelán que o galego. Fóra das aulas e do contexto escolar dinamizado en galego, descendeu o uso da nosa Lingua. Canto ao nivel de coñecemento do galego, se falamos de comprensión, case o 100% o entenden a nivel oral e escrito (segundo o seu nivel de competencia lecto-escritora).

O alumnado está distribuído en 9 unidades educativas: 3 unidades de E.I. e 6 unidades de E.P. O horario do centro é de xornada continua (de 9:45 a 14:45).

O centro non dispón dun Departamento de Orientación propio, pero conta cunha Orientadora que ten a súa intervención educativa compartida con outro centro do Concello. Consta de 9 mestres titores (un apoio en E.I.) e especialistas: 1 de Inglés, 1 de Educación Física, 1 de Música, 1 Pedagogía Terapéutica, 1 de A.L e tamén hai 1 mestra de relixión que ten a intervención educativa compartida con outro centro da localidade.

Este curso continuamos con seccións bilingües nos niveis de Educación Primaria de 1º a 5º.

A participación por parte dos alumnos é voluntaria pero cabe destacar que a totalidade do alumnado decidiu participar neste programa. Este curso escolar contaremos coa asistencia dunha auxiliar de conversa que acudirá ao centro a partir de outubro.

Esta PD está planificada de xeito que 3 das UD teñen unha temporalización de carácter trimestral, mentres que a 1ª UD viaxará o longo de todo o curso ao aparecer nos 3 trimestres, complementando as anteriores.

En cada Unidade Didáctica traballaremos varios puntos:

- A Plástica e o seu contexto: Observación de obras representativas de arte que serán elexidas e seleccionadas tendo en conta a idade e a evolución do alumnado.
- Creatividade e composición: Elaboración de obras propias con diferentes materiais.
- Sección de volume: Realización de obras recortables para cada unidade ou para días especiais (conmemoracións).
- Nova visión plástica: Animacións, imaxes, emprego de ordenador...
- Sección lúdica: Xogos e actividades para practicar o aprendido e para fomentar a participación e a desinhibición.

Algúns obxectivos lingüísticos da sección bilingüe serán:

- Lograr un coñecemento máis profundo da lingua estranxeira dentro dun contexto e dun modo natural.
- Mostrar unha opinión positiva xunto cun talante tolerante cara á xente, cultura e modo de vida propio da lingua estranxeira.
- Ampliar os seus horizontes, tanto profesionais coma persoais, ao verse capacitado para cruzar todas aquelas fronteiras coas que se atope.
- Fomentar a adquisición e aprendizaxe da lingua estranxeira nunha área non lingüística.
- Facilitar e favorecer o uso do inglés na aula: practicar a expresión e comprensión oral e escrita.
- Desenvolver a competencia comunicativa do alumnado na lingua estranxeira, ao utilizala coma vehículo habitual de comunicación na aula e en situacións reais de comunicación.
- Traballar de xeito equilibrado as catro destrezas: listening, speaking, reading and writing.
- Facer uso do seu coñecemento da lingua para adquirir novo vocabulario e novas estruturas (xeometría, formas, cores, materiais...).
- Practicar a expresión de opinións, gustos e preferencias sobre o que os rodea, utilizando o vocabulario adecuado.
- Ler instrucións e practicar dar e recibilas.
- Expresar palabras relacionadas coa forma artística (color, forma, liña, posición, distancia, sombra, textura, movemento...) e diferentes materiais.

Cada unha das Unidades Didácticas (UD) desta PD está concibida para inculcarlle ó alumnado a importancia de que o relevante non é o bonito ou feo que sexa o traballo realizado ou o seu valor artístico, senón que este sexa quen de adquirir técnicas e procedementos acordes á súa idade. A tal fin, a capacidade perceptiva, a observación, a habilidade manual e motriz e a sensibilidade ante calquera manifestación artística debe ser potenciada. Darase especial importancia a dotar dunhas técnicas axeitadas para que o alumnado saiba expresarse mediante a expresión plástica e audiovisual, así como con outros medios de expresión e comunicación.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa, para desenvolver a curiosidade, a sensibilidade, o pensamento crítico e o respecto pola diversidade.		3	1	1	3	1	2	1-2
OBX2 - Investigar acerca de diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais e os seus contextos, empregando diversas canles, medios e técnicas, para gozar delas, entender o seu valor, así como desenvolver o pensamento e unha sensibilidade artística propia.	3	3	2	1		3		1-2
OBX3 - Expresar e comunicar de maneira creativa ideas, sentimentos e emocións, experimentando coas posibilidades do son, da imaxe e dos medios dixitais, para producir obras propias.	1	1		2	5	2	1	3-4
OBX4 - Participar do deseño, elaboración e difusión de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, tanto individuais coma colaborativas, poñendo en valor o proceso e asumindo diferentes roles na consecución dun resultado final, para desenvolver a creatividade, a noción de autoría e o sentido de pertenza.	1	3	3			2	1-3	3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Elements of Art! / Elementos do Arte!	Elements of Art: color, form, line, shape, space, texture, and value / Os elementos da Arte. Partimos do punto e da liña: todo parte destes elementos, a partires deles, poderemos crear as nosas obras de Arte. Traballaremos a recepción activa e a vivencia na ampliación dos elementos básicos da expresión plástica e audiovisual.	18	7	X	X	X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Elements of Art! / Elementos do Arte!	Liñas, texturas, figuras. As conmemoracións do Outono/Magosto, Halloween/Samaín e Nadal cobrarán especial relevancia.	18	7	X	X	X
2	The 3 "R"s: Reduce, reuse and recycle / As 3 "r"s: reducir, reutiliza e reciclar	Refugallo: Esta UD2 prosegue o traballo da UD1, reforzando e ampliando paulatinamente os elementos plásticos e audiovisuais : Liñas, texturas, figuras e agora profundizaremos na cor, a forma, o espacio. Traeremos refugallo á aula para crear esculturas. O Día da Paz, o Entroido e o Día Internacional da Muller tamén se traballarán de xeito máis destacado.	18	6		X	
3	Great inventions in the story/ Increíbles inventos ao longo da historia	O proxecto deste ano da nosa Biblioteca " Inventos brillantes de agora e de antes" será de especial relevancia. Aproveitaremos o traballo que se está a facer desde a Bibloteca e nas aulas para facer a nosa creación dun invento. Nesta unidade afianzaremos os contidos xa traballados e aplicaremos nos deseños e composicións.	24	5			X
4	Life and work of an artist/ Vida e obra dun artista	Esta UD iniciará ao alumnado na vida e obra dun artista: Romero Britto. O traballo en grupo e grande grupo será predominante, procurando unha participación activa.	40	17			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Elements of Art! / Elementos do Arte!	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta as técnicas espaciais.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar os elementos característicos básicos das distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, indicando as canles, medios e técnicas utilizados, analizando as súas diferenzas e similitudes e reflexionando sobre as sensacións producidas.	Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade e emprégaos nas súas composicións.		
CA1.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Respecta as producións propias e alleas.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Traza, empregando a regra, escuadro e cartabón, rectas paralelas e perpendiculares.		
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Participa nun mural grupal (combinando técnicas de picado, encartado e pegado) respectando as ideas dos demais e colaborando nas tarefas que lle foron encomendadas.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Coida e emprega axeitadamente os recursos de traballo.		
CA3.1 - Recoñecer propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñece e interpreta a información que ofrecen as imaxes no contexto social e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas.		
CA3.4 - Identificar os elementos característicos básicos das distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, indicando as canles, medios e técnicas utilizados, analizando as súas diferenzas e similitudes e reflexionando sobre as sensacións producidas.	Emprega a cuadrícula no ordenador como referencia para copiar e representar modelos de maneira proporcionada.		
CA3.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Goza coa aprendizaxe obtida a través do uso das TIC e amosa interese polo uso destas.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Continúa series con motivos xeométricos no ordenador. Realiza composicións empregando formas xeométricas.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Emprega as TIC para documentarse sobre o contexto cultural, artístico e sobre a procura de material para a creación dun mural grupal.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Coñece e valora o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo a través do ordenador e valora a precisión dos resultados.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recepción activa. - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias básicas de lectura e interpretación. - Elementos configurativos básicos da linguaxe visual e as súas posibilidades expresivas: punto; liña grosa, fina, continua e descontinua; plano; textura; cor. - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de uso común utilizados na expresión plástica e visual. - Vocabulario específico de uso común nas artes plásticas e visuais. - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais e nacionais. - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero. - Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción. - Representación de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. - Experimentación e expresión a través de diversos medios, soportes e materiais de expresión plástica, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Exploración de diferentes técnicas bidimensionais e tridimensionais básicas en debuxos, modelados sinxelo - Valoración, avaliación e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais. - Técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos básicos: utilización para a captura e a manipulación de producións plásticas e visuais. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais. - Estratexias de recepción activa. - Propostas audiovisuais básicas. O cinema como forma de narración. Imaxes fixas e en movemento en contextos culturais: análise e interpretación para a elaboración posterior de imaxes novas a partir do observado. - Vocabulario específico de uso común nas artes audiovisuais. - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde a perspectiva de xénero. - Estratexias e técnicas de uso común de composición de historias audiovisuais. - Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción. - Mensaxes audiovisuais elementais: experimentación e difusión.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación. - Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións audiovisuais. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas audiovisuais.

UD	Título da UD	Duración
2	The 3 "R"s: Reduce, reuse and recycle / As 3 "r"s: reducir, reutiliza e reciclar	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Aproxímase á lectura dunha imaxe identificando os elementos fundamentais.	TI	100
CA1.4 - Identificar os elementos característicos básicos das distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, indicando as canles, medios e técnicas utilizados, analizando as súas diferenzas e similitudes e reflexionando sobre as sensacións producidas.	Recoñece as imaxes fixas e en movemento no seu entorno.		
CA1.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Valora as obras de arte nas súas diversas manifestacións.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Coñece algunha das profesións dos ámbitos artísticos. Recoñece as características do traballo de profesionais da artesanía.		
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Participa nunha fotomontaxe grupal sobre as profesións traballadas na aula, respectando as ideas dos demais e colaborando nas tarefas que lle foron encomendadas.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora as producións creadas por diferentes profesionais artísticos.		
CA3.1 - Recoñecer propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñece e interpreta a información que ofrecen as imaxes fixas e en movemento e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Identificar os elementos característicos básicos das distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, indicando as canles, medios e técnicas utilizados, analizando as súas diferenzas e similitudes e reflexionando sobre as sensacións producidas.	Realiza no ordenador as súas composicións organizando o espazo e buscando a proporción entre persoas e obxectos.		
CA3.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Goza coa aprendizaxe obtida a través do uso das TIC e amosa interese polo uso destas.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Secuencia no ordenador unha historia en diferentes viñetas nas que incorpora imaxes e textos seguindo o patrón dun cómic.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Procura imaxes dixitais na Internet, seleccionando, copiando e pegando ditas imaxes noutro documento.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora o uso das TIC para documentarse.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recepción activa. - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias básicas de lectura e interpretación. - Principais profesións vinculadas cos ámbitos artísticos plástico e visual. - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de uso común utilizados na expresión plástica e visual. - Vocabulario específico de uso común nas artes plásticas e visuais. - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais e nacionais. - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero. - Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción. - Representación de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. - Experimentación e expresión a través de diversos medios, soportes e materiais de expresión plástica, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Exploración de diferentes técnicas bidimensionais e tridimensionais básicas en debuxos, modelados sinxelo

Contidos

- Valoración, avaliación e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos básicos: utilización para a captura e a manipulación de producións plásticas e visuais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.
- Estratexias de recepción activa.
- Principais profesións vinculadas ao ámbito cinematográfico e audiovisual.
- Vocabulario específico de uso común nas artes audiovisuais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde a perspectiva de xénero.
- Estratexias e técnicas de uso común de composición de historias audiovisuais.
- Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Mensaxes audiovisuais elementais: experimentación e difusión.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións audiovisuais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas audiovisuais.

UD	Título da UD	Duración
3	Great inventions in the story/ Increíbles inventos ao longo da historia	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñece a simboloxía das cores frías e cálidas aplicando ditos coñecementos nas súas composicións.	TI	100
CA1.4 - Identificar os elementos característicos básicos das distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, indicando as canles, medios e técnicas utilizados, analizando as súas diferenzas e similitudes e reflexionando sobre as sensacións producidas.	Identifica, analiza e compara as texturas naturais, artificiais, visuais e táctiles.		
CA1.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Respecta as producións propias e alleas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Realiza composicións plásticas con diferentes técnicas de debuxo partindo de contidos traballados en unidades anteriores (puntillismo, acuarela, témpera...).		
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Participa nunha pinacoteca grupal de autorretratos, respectando as ideas dos demais e colaborando nas tarefas que lle foron encomendadas.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora e respecta os diferentes tipos de expresión plástica.		
CA3.1 - Recoñecer propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñece e interpreta a información que ofrecen as imaxes con diferentes técnicas artísticas e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas.		
CA3.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Goza coa aprendizaxe obtida a través do uso das TIC e amosa interese polo uso destas.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Organiza no ordenador o espazo das súas producións empregando os conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Participa de xeito positivo en actividades e xogos de ordenador sobre localización de obxectos ocultos, labirintos e deseño de paisaxes.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora e respecta a estética das obras representadas e realizadas a través do ordenador.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recepción activa. - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias básicas de lectura e interpretación. - Iniciación no ensino técnico do debuxo. Posibilidades expresivas. - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de uso común utilizados na expresión plástica e visual. - Vocabulario específico de uso común nas artes plásticas e visuais. - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais e nacionais.

Contidos

- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Representación de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.
- Experimentación e expresión a través de diversos medios, soportes e materiais de expresión plástica, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Exploración de diferentes técnicas bidimensionais e tridimensionais básicas en debuxos, modelados sinxelo
- Valoración, avaliación e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos básicos: utilización para a captura e a manipulación de producións plásticas e visuais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.
- Estratexias de recepción activa.
- Vocabulario específico de uso común nas artes audiovisuais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde a perspectiva de xénero.
- Estratexias e técnicas de uso común de composición de historias audiovisuais.
- Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Historias audiovisuais sinxelas: composición, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expresiva, para ser recreadas e narradas.
- Mensaxes audiovisuais elementais: experimentación e difusión.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións audiovisuais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas audiovisuais.

UD	Título da UD	Duración
4	Life and work of an artist/ Vida e obra dun artista	17

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Describir características elementais de manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, explorándoas con interese, establecendo relacións básicas entre elas, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación plástica e visual, empregando o vocabulario específico básico destas.	Coñece, lembra e describe os datos máis relevantes da vida e obra de Romero Britto.	TI	100
CA1.3 - Seleccionar e aplicar estratexias básicas para a procura guiada de información sobre manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a través de canles e medios de acceso sinxelos, de forma individual e colaborativa.	Selecciona obras de Romero Britto entre outros/as artistas.		
CA1.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Respecta e valora os diferentes tipos de expresión plástica.		
CA2.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de manifestacións artísticas plásticas e visuais básicas, experimentando coas diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance.	Identifica elementos del cubismo, arte pop e a pintura de grafiti no traballo deste artista.		
CA2.3 - Participar de maneira guiada no deseño de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final planificado e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Coloca patrones de cores como fai Britto nas súas obras de arte que reflexan a súa visión optimista do mundo.		
CA2.5 - Compartir as experiencias creativas plásticas e visuais, empregando estratexias comunicativas básicas e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Comprende e explica o visto e oído na aula sobre a historia e a obra de Britto.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Respecta e valora as producións propias e alleas.		
CA3.2 - Describir características elementais de manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, explorando as súas características con interese, establecendo relacións básicas entre elas, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación audiovisual, e empregando o vocabulario específico básico destas.	Coñece, lembra e distingue o tema das obras plásticas de Britto traballadas na aula.		
CA3.3 - Seleccionar e aplicar estratexias básicas para a procura guiada de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a través de canles e medios de acceso sinxelos, de forma individual e colaborativa.	Emprega as TIC de xeito reponsable para a procura, creación e difusión da obra de Britto.		
CA3.5 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Respecta e interésase polas producións de Romero Britto.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de manifestacións artísticas audiovisuais básicas, experimentando coas diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance.	Elabora co ordenador deseños sinxelos usando formas xeométricas básicas.		
CA4.3 - Participar de maneira guiada no deseño de producións culturais e artísticas audiovisuais, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final, planificado e asumindo diferentes roles desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Participa de xeito positivo amosando interese na visita virtual a cidade de Miami onde se poden atopar moitas obras do noso artista.		
CA4.5 - Compartir as experiencias creativas audiovisuais, empregando estratexias comunicativas básicas e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Debuxa, completa e colorea co ordenador e a pantalla dixital obras do noso artista.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora e respecta os diferentes tipos de culturas e propostas artísticas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recepción activa. - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias básicas de lectura e interpretación. - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de uso común utilizados na expresión plástica e visual. - Vocabulario específico de uso común nas artes plásticas e visuais. - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais. - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais e nacionais. - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero. - Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción. - Representación de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. - Experimentación e expresión a través de diversos medios, soportes e materiais de expresión plástica, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Exploración de diferentes técnicas bidimensionais e tridimensionais básicas en debuxos, modelados sinxelo - Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación. - Valoración, avaliación e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais. - Técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos básicos: utilización para a captura e a manipulación de producións plásticas e visuais. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.

Contidos

- Estratexias de recepción activa.
- Vocabulario específico de uso común nas artes audiovisuais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde a perspectiva de xénero.
- Estratexias e técnicas de uso común de composición de historias audiovisuais.
- Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Historias audiovisuais sinxelas: composición, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expresiva, para ser recreadas e narradas.
- Mensaxes audiovisuais elementais: experimentación e difusión.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións audiovisuais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas audiovisuais.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Algúns dos principios nos que está fundamentada a nosa programación son a flexibilidade e a individualidade para atender á diversidade que atopamos nas nosas clases, porque os noso alumnado teñen diferentes intereses, necesidades, motivacións e habilidades. Isto implica que a nosa programación debe ser aberta, cíclica e flexible. A metodoloxía segue un enfoque comunicativo e fundaméntase nos seguintes principios e nas seguintes pautas de actuación:

PRINCIPIOS:

1. O PRINCIPIO DA FLEXIBILIDADE: A actividade que se leve a cabo na aula estará acorde cos intereses e necesidades dos alumnos.
2. OS DIFERENTES RITMOS DE APRENDIZAXE: O profesor deberá atender-las necesidades e ritmos específicos de aprendizaxe dos diferentes alumnos do grupo de modo individualizado
3. O PRINCIPIO DE USO CREATIVO DA LINGUA: O Profesor explotará o uso da lingua dun xeito creativo e significativo para que o alumno recoñeza o seu aprendizaxe como relevante e frutífero.
4. O PRINCIPIO DOS ROLES INTERACTIVOS: A aula debe ser un lugar de interacción dialéctica entre o profesor e os alumnos e os propios alumnos entre si. O alumno debe tomar un rol activo. Para levar isto a cabo, utilizaranse diferentes técnicas de grupos e actividades que permitan este tipo de interaccións.

PAUTAS DE ACTUACIÓN NA AULA:

LINGUA EN USO NA AULA: Utilizarase principalmente a lingua inglesa nas interaccións cos alumnos. Recorrerase á lingua nativa de xeito esporádico cando non se poida evitar pero nunca de xeito regular.

O LINGUAXE COMO UN FEITO SOCIAL: O aprendizaxe da lingua permitirá a comunicación e diálogo entre persoas.

INTERACCIÓN: Favorecerase unha metodoloxía aberta á interacción social entre todos os individuos do grupo.

IMPLICACIÓN: O proceso anterior so é posible se os alumnos aceptan seu rol activo nas clases. Para obter isto o profesor debe informar-lles e negociar con eles sobre todos os elementos que toman parte no proceso de ensinanza-aprendizaxe.

TIPO DE APRENDIZAXES QUE SE PERSIGUEN:

- a. EXPERIENCIAL: aprender facendo, involucrando ós alumnos en tódalas súas dimensións.
- b. SIGNIFICATIVO: onde o aprendizaxe debe cubrir un propósito e aplicarse a diferentes situacións.
- c. AUTÓNOMO: a profesora debe prover ó alumno coas ferramentas e técnicas necesarias para que estes maduren na súa habilidade de aprender por eles mesmos.
- d. DURADEIRO: perseguendo non un aprendizaxe memorístico senón a interiorización de coñecementos.

DESENVOLVEMENTO GLOBAL: Búscase que os alumnos crezan en tódalas súas dimensións a razón do traballo realizado nas aulas, non que só o fagan nunha dimensión intelectual.

ACTIVIDADES COMUNICATIVAS: As actividades que se proporcionen aos alumnos deben estar acorde co seu nivel de maduración, adecuarse aos seus intereses e mobiliza-las estratexias adecuadas para o seu desenrolo cognitivo. Favoreceranse as actividades que promovan o diálogo e a interacción.

USO DE MATERIAIS ATRACTIVOS E AUTÉNTICOS: Son necesarios para crear interese no que se quere ensinar e, á vez, proporcionar contextos reais para a comunicación. Exemplo disto sería o uso de contos, revistas, obras ou a utilización de materiais obtidos na rede.

INTEGRACIÓN DAS CATRO DESTREZAS: As catro destrezas (listening, speaking, reading and writing) serán tratadas dun xeito integrador. Traballaranse primeiro as orais para movernos logo cara ás escritas, unha vez que os contidos estean controlados a ese primeiro nivel oral, o que permitirá a comunicación dos alumnos na lingua estranxeira.

O TRATAMENTO DO ERRO: Na metodoloxía que optamos por seguir, os erros son considerados como un paso natural no proceso de aprendizaxe e polo tanto serán tratados como elementos beneficiosos para a interiorización dos contidos. Evitarase que súa corrección provoque a ruptura da interacción dos alumnos entre eles ou co profesor ou a inhibición do alumno en futuras participacións. Do mesmo xeito, respectarase en todo momento o período de silencio previo a botarse a falar que todos os alumnos experimentan no referente á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.

ACHEGAMENTO ÁS ESTRUCTURAS LINGÜÍSTICAS E Ó VOCABULARIO: Nesta metodoloxía optamos por seguir un método indutivo para tratar este tipo de contidos. Deste xeito, trataranse estas cuestións buscando o descubrimento por parte dos alumnos, unha vez que se lles proporcione exemplos suficientes.

COÑECEMENTOS PREVIOS: Ó inicio do curso escolar e co obxectivo de coñecer o nivel de control dos alumnos na materia, realizaranse unhas sesións iniciais que perseguirán o fin de retoma-las cuestións principais que se traballaron no ano anterior. Do mesmo xeito, ó inicio de todo novo grupo de contidos, a profesora terá en conta o nivel de control dos mesmos por parte dos alumnos facendo preguntas sobre eles e así adecuar as súas explicacións ó nivel real de coñecementos de cada un dos grupos.

O OBXETIVO QUE SE PERSIGUE: a aprendizaxe dos contidos da materia non lingüística (ART) ao tempo que traballamos os da lingua estranxeira, aumentando, así, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira, adquirindo outras dimensións dela.

TRABALLO COLABORATIVO: Pretendemos que o noso alumnado sexa quen de traballar en grupo, de forma cooperativa e respectuosa coas diferencias, polo que planificaremos o deseño dos proxectos tendo en conta dito obxectivo.

-DIVERSIDADE: Sendo unha das nosas finalidades o preparar ao noso alumnado para unha realidade multicultural, procuraremos mostrarlles e ofrecerlles a oportunidade de traballar en torno a unha gran variedade de obras plásticas, exemplificacións e mensaxes. Atenderemos tamén á diversidade e as diferenzas en canto a ritmos de adquisición de coñecemento na planificación e deseño de tarefas a levar a coa na nosa aula.

No noso centro estamos a usar o enfoque metodolóxico denominado CLIL (Content and language Integrated learning) que prevé a aprendizaxe da lingua complementada coa aprendizaxe integrada de contido doutras materias. A aprendizaxe integrada de contidos e linguas nunha área ou materia non lingüística: AICLE/CLIL, é un novo enfoque didáctico que se está a desenvolver nos últimos tempos dentro das ensinanzas non universitarias cunha dobre finalidade: a aprendizaxe dos contidos da materia non lingüística ao tempo que traballamos os da lingua estranxeira, aumentando, así, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira, adquirindo outras dimensións dela. Polo tanto, poderemos mellorar as competencias nunha lingua estranxeira a través do estudo dos contidos doutras áreas curriculares. Traballaremos coa lingua estranxeira «nun contexto». Proporcionarémolles tarefas relevantes, realistas e motivadoras para que aprendan os contidos a través do inglés. Promoveremos o uso da lingua estranxeira nun contexto, nun entorno distendido, comunicativo e instrumental.

No tocante ao aspecto metodolóxico, a presente PD remítese en primeira instancia ás liñas de actuación reflectidas no currículo, as cales se levarán ao longo das diferentes sesións da materia.

As diferentes UD permitirán, no seu conxunto, o traballo da totalidade dos contidos do currículo, así como dos elementos transversais, dos obxectivos da etapa e están pensadas para a consecución do logro de cada un dos

critérios de avaliación (CA) establecidos, ou, alomenos, os mínimos de consecución correspondentes, así como para a progresiva adquisición das competencias clave correspondentes de cara ao perfil de saída do alumnado ao remate da educación primaria.

A UD4, que viaxa ao longo do tempo ao estar en cada un dos 3 trimestres, non está concibida para ser levada a cabo anterior ou posteriormente de xeito estrito ás UD1, UD2 e UD3, respectivamente; de feito, o seu desenvolvemento está pensado para ser non só intercalado ao longo do resto das UD, senón incluso na mesma sesión, de xeito que aporte unha dinámica variada e flexible tanto á persoa docente, por un lado, como para o enriquecemento do alumnado, polo outro.

Levarase a cabo o uso dunha metodoloxía áxil e dinámica, práctica e realista, activa e participativa, construtiva, creativa, motivadora, lúdica e amena. Sobre todo, tendo en conta que se inicia unha nova etapa para o alumnado. As características fundamentais da metodoloxía son:

- Funcionalidade: as aprendizaxes están dirixidas a unha aplicación práctica do aprendido.
- Ambiente cooperativo: traballo cooperativo en grande grupo, pequeno grupo e por parellas, traballando man con man.
- Uso de tecnoloxías de comunicación e información como recurso de aprendizaxe (CDs, vídeos, webs...) xa que ofrecen máis variedade e posibilidades de acceder a contidos reais.
- Potenciación das aprendizaxes significativas partindo sempre da realidade e do que se coñece para facilitar a súa comprensión.
- Ambiente de traballo cómodo para evitar a inhibición.
- Atención á diversidade do alumnado á hora de seleccionar contidos e respectar o ritmo de aprendizaxe.
- Metodoloxía baseada no descubrimento guiado e na participación e implicación activa do alumnado.
- Os erros serán considerados como parte do proceso de aprendizaxe e fonte de coñecemento.
- Continuación de traballo con rutinas e repeticións de actividades básicas para que o alumnado se sinta máis seguro.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Pantalla dixital
Ordenador: con diferentes aplicacións e programas de software libre (Plan Dixital): reprodución audio e vídeo, editor partituras, gravación, etc.
Altosfalantes
Pinceis e témperas
Ceras, rotuladores, lapis de cores, pegamento e tesoiras
Imaxes de obras de artistas sobre os que imos traballar.
Bloc de debuxo e cartolinas
Estoxo
Pasta de modelaxe

Regra, escuadro e cartabón

Na área de Educación Artística requírese o uso de recursos múltiples e variados, convencionais e non convencionais, así como a creación de recursos propios e de aula elaborados polo alumnado con materiais diversos (os de refugallo, que estimularán nas nenas e nos nenos a busca de solucións creativas comprometidas co respecto e coidado do medio natural).

De momento non dispoñemos dunha aula propia para impartir a materia, pero utilizaranse as aulas de Música e de Inglés. A aula usada para a impartición de Educación Plástica e Visual en 3º de E.P. neste centro é a aula de Lingua Inglesa. É unha aula con grandes ventanais que permiten a entrada de luz natural e tamén é unha aula relativamente ampla que facilita a posibilidade de diferentes agrupamentos para realizar distintas actividades.

Nestas aulas cóntase cun canón, un encerado branco e un portátil conectado á pantalla dixital que favorece o traballo coas novas tecnoloxías. Tamén contamos con conexión a Internet para poder usar os recursos proporcionados desde a rede e mostrar a información aos nenos a través do proxector. O uso de materiais audiovisuais adquire grande importancia na área polas posibilidades de exploración, manipulación e mesmo de expresión que permiten.

O material empregado está dentro da aula, en varias estanterías adicadas unicamente ao material plástico (folios, cores, pinturas, tesoiras, cartolinas...) e etiquetadas co nome do material e recurso en Lingua Inglesa.

O alumnado deberá ter, traer e facerse responsable do seu material e a limpeza deste.

Outros recursos poderán ser materiais da biblioteca: biografías, libros de imaxes, libros de literatura infantil e xuvenil, enciclopedias, CD...; ordenadores da aula de informática,...que serán utilizados sempre que resulten de axuda, e potenciándose ao máximo o seu uso. As TIC, coas súas achegas, son cada vez máis esenciais na área para buscar información, comparar actividades plásticas de diferentes lugares e momentos..., ou como medio para usar programas de ordenador para deseño e debuxo.

Xunto aos recursos comentados, hai que ter en conta tamén aqueles que xa son de uso común nas clases de plástica como: carteis, anuncios publicitarios, fotografías, catálogos, láminas, debuxos, obxectos para colorear (rotulador, ceras, témpera, acuarela...), diferentes tipos de soporte (papel, cartón, teas, pedras...)

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

O alumnado deste nivel xa estaba escolarizado no noso centro polo que xa somos coñecedores da súa situación académica e persoal agás o caso dunha nova alumna que ven nova, e da que revisamos o seu informe individualizado.

Realizarase unha proba durante as 4 primeiras sesións a modo de avaliación inicial e a través de produción/s concreta/s que permitan establecer uns criterios claros do nivel mínimo de cada alumna/o. Esta consistirá na realización dun debuxo persoal onde se observará e valorará o avance e progreso da etapa pre-esquemática: aproximación á forma definida á hora de debuxar, se a composición ten algo de perspectiva, tamaño normal no debuxo, emprego de cores primarias nas imaxes e rectas trazadas con soltura e seguridade. Coa observación directa e intercambios orais, e posterior rexistro de datos, puidemos coñecer o nivel competencial do alumnado. A partir dos resultados desta avaliación inicial poderemos atender as necesidades individuais do alumnado.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	18	18	24	40	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

A totalidade dos CA da presente PD serán avaliados por medio dunha táboa de indicadores, da cal se levará un rexistro cunhas escalas de valoración/rúbrica, pois un grande número delas son de observación.

A nota trimestral, no tocante o que ás UD se refire, será a seguinte:

-1º trim.: UD1 60% + UD4 40%

-2º trim.: UD2 60% + UD4 40%

-3º trim.: UD3 60% + UD4 40%

O 100% da nota da avaliación final obterase do xeito seguinte:

-1º trim. 30%

-2º trim. 30%

-3º trim. 40%

A cualificación establecerase a partir da análise da aprendizaxe e do progreso nas actividades e tarefas realizadas por parte do alumnado. Para iso, teranse en conta e cualificará os seguintes aspectos do seguinte modo

Instrumentos de avaliación:

Traballo diario: 30%

Valores e actitude:30%

Proxectos realizados:40%

En canto á cuestión da lingua estranxeira, a avaliación da sección bilingüe non se verá afectada pola evolución ou falta dela no alumnado, será un factor a ter en conta pero non determinante posto que :

-A interiorización dos contidos non lingüísticos primará sobre os resultados lingüísticos.

-A competencia lingüística no idioma é un valor engadido que debe ser recompensado.

-A falta de fluidez na L.E. non debe penalizarse. As correccións nas producións orais do noso alumnado só se farán cando dificulten a comprensión, favorecendo a participación deles de forma máis relaxada, sen temor a equivocarse, gañando en seguridade.

Criterios de recuperación:

Aquel alumnado que non tivese acadado os obxectivos mínimos da materia ó final de cada UD, poderá recuperalos ao final de cada trimestre. A recuperación consistirá nun debuxo e unha manualidade bidimensional ou tridimensional relacionados coas UD do Trimestre. Neste centro, de ser este o caso, o procedemento será o seguinte:

-Comunicación disto á familia, mediante a axenda do alumnado e/ou a través do Abalar, así como do xeito de como pode recuperar dita UD.

Ademais, se estes non foren acadados trimestralmente, isto poderá ser acadado de cara á avaliación final. Téñase en conta que, por un lado, na UD3 recóllense todos os CA das UD 2 e UD1 e, por outro lado, os Elementos da Arte, traballaranse en todos os trimestres.

6. Medidas de atención á diversidade

Nesta etapa debe poñerse un especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades. Así, algúns dos principios nos que está fundamentada a nosa programación son a flexibilidade e a individualidade para atender á diversidade que atopamos nas nosas clases, porque o noso alumnado ten diferentes experiencias, intereses, necesidades, motivacións e habilidades (deste modo garántese o desenvolvemento de todos eles á vez que unha atención personalizada en función das necesidades de cada un). Isto implica que a nosa programación debe ser aberta, cíclica e flexible.

Non todo o alumnado aprende da mesma forma e ao mesmo ritmo, por iso realizaránse actividades a distinto nivel:

- Actividades programadas para todo o grupo.
- Actividades de reforzo para o alumnado cun ritmo lento e baixa comprensión.
- Actividades de ampliación para alumnado cunha aprendizaxe máis rápida. Así, teremos en conta e respectaremos os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e ao mesmo tempo, usaremos tanto fichas de reforzo como de ampliación segundo se precise.
- Xogos adicionais con cartas, taboleiros...

Porase énfase na detección temperá do alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria. Así, tan rápido como se detecten dificultades específicas de aprendizaxe farase un reforzo educativo coa finalidade de que este adquiera os coñecementos necesarios para continuar o proceso educativo.

No caso de alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso seguiranse as indicacións establecidas no artigo 50 da ORDE do 8 de setembro de 2021 (de atención á diversidade) en relación ao preceptivo plan específico de reforzo, que ten como obxectivo atender e superar as dificultades que levaron a esa repetición.

Tamén se farán adaptacións curriculares significativas para aquel alumnado que presente necesidades educativas especiais onde se reducen e simplifican actividades mostrando a forma máis sinxela de facelas.

No caso de alumnado con altas capacidades ampliaranse os seus coñecementos debido á súa rápida aprendizaxe.

Alumnado inmigrante con descoñecemento da lingua: Levarase a cabo a valoración polo Departamento de Orientación para determinar o nivel curricular. Establecerase Reforzo Educativo e traballarase na comunicación facendo moito máis fincapé a través de imaxes.

Así, como se ve, os mecanismos de reforzo que deberán poñerse en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe poderán ser tanto organizativos como curriculares. Entre estas medidas consideraremos o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.5 - Fomento da creatividade, espírito científico e do emprendemento	X	X	X	X
ET.6 - Igualdade entre homes e mulleres	X	X	X	X
ET.7 - Educación para a paz e prevención e resolución pacífica de conflitos		X		
ET.8 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sostible	X	X	X	X
ET.9 - Educación para a saúde	X	X	X	X

Observacións:

Os elementos transversais, eiqú numerados, 1-6, 8 e 9 trabállanse con regularidade no propio traballo de cada UD, ben sexa coas rutinas ou coas diferentes actividades que desenvolven os contidos.

O elemento transversal 7 traballarase, de xeito especial, a través da conmemoración do Día da Paz e non Violencia.

Incluímos ademais, nesta programación, valores e actitudes tales como:

- Actitude de respecto cara as artes: aceptación das mesmas como instrumentos de comunicación e identidade.
- Valoración do patrimonio artístico e cultural e interese por participar na súa conservación.
- Respecto polas producións artísticas doutras persoas.
- Educación e respecto cara a lingua estranxeira.
- Esforzo co vocabulario e estruturas novos.
- Interese e respecto cara ás opinións dos compañeiros.
- Escoita atenta e mostrando seguridade.
- Uso da lingua estranxeira na clase.
- Desenvolve as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- Coñece, aprecia e valora as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais.
- Amosa hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Decorar os corredores trimestralmente	Decoración dos corredores cos traballos propostos para celebrar as conmemoracións escolares realizadas.	X	X	X
Exposicións dos traballos realizados en cada UD	Exposición destes en diferentes espazos do centro: corredores, patio, espazos comúns...	X	X	X
Exposición con invitación ás familias	No 1º trimestre exposición guiada das obras de Romero Britto polo alumnado con posible invitación ás familias.			X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Colaboración coa Biblioteca do Centro	No 3º trimestre colabórase elixindo un dos traballos grupais realizados durante o curso para expoñer na Biblioteca.	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Cumpriuse a temporalización inicialmente establecida.
Metodoloxía empregada
Realizouse unha enquisa ao alumnado sobre a práctica docente.
Adecuouse o deseño das UD ás características e necesidades do alumnado.
Aportouse información ao persoal docente titor.
Funcionalidade da programación: revisouse ao longo do curso e foi práctica e útil para acadar os obxectivos propostos.
Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
Medidas de atención á diversidade
Máis do 80% do alumnado superou a materia.
Conseguíuse a participación activa de todo o alumnado.
Apoíouse a implicación das familia no traballo do alumnado.
Clima de traballo na aula
A persoa docente empregou as metodoloxías reflectidas na PD.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Leváronse a cabo as medidas de atención á diversidade e foron efectivas.

Descrición:

En liñas xerais, farase un seguimento trimestral para a comprobación dos indicadores de logro que se poderá incluír nas correspondentes actas de ciclo.

A enquisa ao alumnado realizarase cara o remate do 3º trimestre, e incluíranse, entre outras, unha pregunta de escala na que este valore a facilidade coa que comprendeu as instrucións dadas, así como outra/s relacionada/s sobre a adecuación do deseño das UD en base ás súas necesidades.

De cara a reflectir a comunicación realizada da información ao persoal titor será suficiente con que este último así o faga constar nas correspondentes actas de ciclo e/ou en cada unha das actas posteriores á Xunta de Avaliación

trimestral; neste centro a comunicación da información será, polo xeral, a través dunha pequena xuntanza, podendo ampliarse esta a través de comunicación electrónica.

Na funcionalidade da PD tamén se incluírán observacións das posibles necesidades e/ou propostas de cambio, reflectindo, especialmente, e entre outros puntos, se o número de sesións se adecúan e se estas son suficientes, de cara á elaboración de seguintes PD.

Ao mesmo tempo, o referido seguimento desta funcionalidade da PD, así como o cumprimento da temporalización, o emprego das diferentes metodoloxías e instrumentos de avaliación e as medidas de atención á diversidade faranse a través do propio PROENS, pois estas veñen eiquí recollidas.

Para medir a consecución da participación activa de todo o alumnado e o apoio de implicación das familias no traballo do alumnado reflectírase o índice destes no rexistro diario de aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Tralo remate de cada trimestre revisárase a PD. Dita revisión terá en conta os seguintes puntos:

1. Seguimento da PD no apartado correspondente do PROENS:

- Reunións trimestrais do equipo docente da coordinación de ciclo.
- No tocante ás UD: data de inicio e final, número de sesións previstas e realizadas.
- Grao de cumprimento da PD con carácter xeral dos indicadores de logro desta.
- Propostas xerais de mellora e outras observacións.

2. Análise da situación no tocante ás dificultades atopadas no alumnado:

- Se os resultados fosen positivos continuarase na mesma liña de traballo.
- Se os resultados fosen negativos levaranse a cabo propostas de mellora.

Accións de mellora:

- Ofrécese ao alumnado as explicacións individualizadas.
- Elaboración de actividades atendendo ás dificultades mostradas.
- Probas de avaliación de distinta dificultade.
- Comentar co alumnado os fallos máis significativos dos traballos realizados.

En función do anterior:

- Revisión das necesidades de atención educativa (apoio, reforzo, ACS, etc.)

3. Actividades complementarias (realizadas ou non).

A avaliación dos datos recollidos farase mediante o cadro referido no apartado 8.1. ao que se lle engadirá, a maiores, os cadros precisos que inclúan a información adicional do presente apartado xunto coa información e resultados destes; posteriormente incluíranse como anexo nas correspondentes actas da coordinación de ciclo. Así mesmo, esta información será incluída na memoria final da materia, con especial relevancia nas posibles propostas de mellora para levar a cabo no seguinte curso académico.

9. Outros apartados